

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1205/2021
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Обрад Пашајлић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обе из ..., чији је заједнички пуномоћник Немања Лукић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 695/20 од 13.10.2020. године, у седници већа одржаној 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 695/20 од 13.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великом Градишту П 244/17 од 01.02.2018. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужене као солидарни дужници обавезу да исплате тужиоцу износ од 25.204 еура у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате на име дуга. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженима солидарно исплати износ од 305.500,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Одлучујући о жалби тужиоца по одржаној расправи, Апелациони суд у Крагујевцу је донео пресуду Гж 695/20 од 13.10.2020. године којом је укинута првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужене као солидарани дужници да тужиоцу исплате износ од 25.204 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате на име дуга, а тужилац је обавезан да исплати туженима износ од 781.850,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према чињеничном стању које је утврдио другостепени суд, ванбрачна заједница тужиоца и тужене ББ у којој је рођена њихова заједничка ћерка, трајала је од 2008. до 2011. године. За време трајања заједнице живота парничних странака, у децембру 2008. године у кући тужене ВВ, мајке тужене ББ, избио је пожар услед кога је дошло до оштећења унутрашњости приземља, спратног дела куће и дела кровне конструкције. Пожар је настао када је тужилац у присуству тужене ББ вршио монтажу радног стола за њену ћерку из претходног брака, која је у кући живела са туженом ВВ, тако што је тужилац прикључио бушилицу у продужни кабал слабог пресека. Санацију пожара и отклањање штете на објекту, тужилац је извршио по својој вољи и својим средствима, одбијајући помоћ родбине тужених и инсистирајући да штету отклони и санира сам, при чему са туженима није имао никакве преговоре и од њих није тражио надокнаду на име учињених издатака. Такође, тужилац је 08.03.2009. године купио тужиљи путничко возило марке „...“ за цену од 18.500 евра, при чему је тужена ББ уступила тужиоцу у својину своје возило марке „...“ које је тужилац, иначе власник фирме „ГГ“, користио за потребе фирме. Тужилац и тужена ББ том приликом нису разговарали и договарали се о начину исплате купопродајне цене новог возила ниту су утврдили вредност возила које је тужена уступила тужиоцу. Осим санације куће од последица пожара и куповине наведеног аутомобила, испред куће тужене ВВ у току 2009. године извршено је асфалтирање дворишта на површини око 50 м². Радове на асфалтирању је изводила ... фирма тужиоца „ГГ“, а за исте тужилац није тражио ничију дозволу, нити је било кога о томе претходно обавестио, односно није имао сагласност власника куће, тужене ВВ.

Предмет тужбеног захтева о коме је одлучено правноснажном пресудом је исплата дуга у висини цене радова на санацији куће и асфалтирању тротоара испред куће тужене ВВ, затим рачуна тужених за електричну енергију и вредности купопродајне цене путничког возила марке „...“ умањеној за вредност возила тужене марке „...“.

Правилно је у побијаној другостеној пресуди примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев.

Према члану 185. Закона о облигационим односима одговорно лице је дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала. Чланом 213. Закона о облигационим односима, који регулише правила враћања стеченог без основа, прописано је да се не може тражити враћање оног што је дато на име извршења неке природне обавезе или неке моралне или друштвене дужности.

У конкретном случају, тужилац је санацију пожара и отклањање штете извршио сам, прихватајући то као своју личну обавезу, чиме је уједно прихватио одговорност за насталу штету, док током поступка нија доказао супротно - да је штета настала кривицом тужене ББ или из неког другог узрока. Изводећи радове без накнаде у циљу

отклањања настале штете, тужилац је извршио своју законску и моралну обавезу, из чега следи да након престанка заједнице живота са туженом, нема право да тражи наплату цене за изведене радове по правилима о стицању без основа из члана 213. у вези са чланом 185. ЗОО. Радови на асфалтирању дворишта куће у својини тужене ВВ изведени су без њене сагласности и те радове је извела тужиочева фирма за ... која је имала Сходно наведеном, у односу на потраживање цене за радове на асфалтирању дворишта тужилац нема активну легиримицију јер исте није извео он, већ фирма за ... чији је власник, тако да се у погледу спорног потраживања не налази у правном односу са туженима и нема право да тражи враћање по наведеном основу. Тужилац није пружио доказе да је туженима дао новчану позајмицу, нити да је сам платио рачуне тужених за електричну енергију у износу од 1.000,00 евра због чега је применом правила о терету доказивања у смислу члана 231. став 1. ЗПП, правилно оцењено неоснованим и потраживање тужиоца по овом основу.

Не могу се прихватити ревизијски наводи да је тужилац сва новчана давања учинио у уверењу да ће му бити уступљена непокретност - парцела бр. ... у власништву тужене ВВ, те да је између њега и тужене ББ постојао правни однос зајма, због чега сматра да је другостепени суд погрешно применио материјално право из члана 262. став 1., члана 557. и 562. Закона о облигационим односима.

Наиме, чланом 262. став 1. ЗОО, прописано је да је поверилац у облигационо – правном односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан испунити је у свему како она гласи. Чланом 557. истог закона прописано да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменивих ствари, а зајмопримац обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте, истог квалитета, док је чланом 562. тог закона прописано да је зајмопримац дужан вратити зајмопримцу исту количину ствари исте врсте и квалитета у уговореном року.

По оцени Врховног касационог суда, правилна је оцена другостепеног суда да поводом куповине путничког аутомобила марке „...“, између тужиоца и тужене ББ није настао правни однос зајма, већ да је реч о поклону који је тужилац учинио туженој ББ за време трајања њихове ванбрачне и емотивне заједнице. Наиме, приликом куповине тог возила и уступања тужиоцу од стране тужене аутомобила марке „...“, није било никакве компензације, јер вредности новог и возила које се уступи нису утврђене у новцу, из чега следи да износ зајма и рок враћања истог нису били уговорени. Сходно наведеном, није настао правни основ из члана 562. став 1. у вези члана 557. ЗОО, па самим тим ни обавеза тужене ББ да тужиоцу врати дуг по основу зајма, док у односу на наведено потраживање тужена ВВ није пасивно легитимисина, јер тужилац са њом по сопственом исказу није имао никакве договоре у вези са куповином аутомобила. Осим тврдње тужиоца и неспорне чињенице да му је тужена ББ током трајања заједнице живота показивала парцелу бр. ..., није било других доказа да новчани износ од 18.500,00 евра који је тужилац дао на име цене наведеног аутомобила представља дуг који је тужена ББ требало да му врати и да му је означену парцелу која је у својини тужене ВВ, обећала као гаранцију да ће дуг бити враћен. Због тога се и по оцени ревизијског суда не ради о правним чињеницама које би указивале да је уговор о зајму настао и да је код тужиоца постојала мана у вољи односно погрешно уверење да је новчани износ за куповину аутомобила дат на име зајма уз гаранцију уступањем

означене парцеле. Приликом куповине возила између тужиоца и тужених није било преговора ни договора о било каквом теретном правном послу, а имајући у виду стање личних и породичних односа странака учесника у спору, тужилац је могао да зна какав је својински статус предметне парцеле (да је власник парцеле тужена ВВ).

Из наведених разлога, правилан је закључак другостепеног суда да основ тужиочевог потраживања по правилима о стицању без основа не постоји, ни да је исти настао из уговора о зајму због чега су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић